

Concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție
Sesiunea aprilie – septembrie 2023

Comisia de evaluare pentru Secția I civilă

RAPORT DE EVALUARE

Întocmit în temeiul dispozițiilor art. 14 alin. (8) din Regulamentul privind concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1057/06.04.2023, în urma evaluării hotărârilor judecătorești redactate de către candidat:

CANDIDAT: COD 1011

I. Documentele supuse evaluării:

- 30 de hotărâri judecătorești redactate de către candidat, transmise în condițiile art. 12 alin. (8) din Regulamentul de concurs;
- 10 hotărâri judecătorești redactate de către candidat, lucrări de specialitate publicate de candidat și orice alte înscrisuri în limba română considerate relevante de către candidat, comunicate de acesta în procedura de înscriere la concurs, conform art. 5 alin. (7) din Regulamentul de concurs (dacă este cazul);
- răspunsul candidatului cu privire la explicațiile solicitate de către comisia de evaluare, conform art. 14 alin. (6) din Regulamentul de concurs (dacă este cazul);
- sesizări sau observații în legătură cu cele 30 de hotărâri judecătorești mai sus menționate, care se referă la criteriile de evaluare, primite din partea opiniei publice conform art. 12 alin. (11) din Regulamentul de concurs (dacă este cazul).

II. Explicații solicitate candidatului de către comisia de evaluare:

- a) Explicații solicitate candidatului: nu este cazul
- b) Răspunsul candidatului cu privire la explicațiile solicitate: nu este cazul
- c) Argumentele pentru care au fost reținute sau înlăturate susținerile candidatului: nu este cazul

III. Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice:

- a) **Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice, care se referă la criteriile de evaluare: nu este cazul**
- b) **Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice al căror conținut excede prevederilor art. 12 alin. (11) din Regulamentul de concurs: nu este cazul**
- c) **Argumentele pentru care au fost reținute sau înlăturate sesizările sau observațiile opiniei publice: nu este cazul**

IV. Criteriile de evaluare și punctajul acordat

a) Capacitatea de analiză și sinteză

Examinarea hotărârilor redactate de candidat trimite la concluzia că acesta posedă o foarte bună capacitate analitică, susținută, în egală măsură, de capacitatea de a identifica și înțelege problematica juridică esențială a cauzelor.

Acuitatea juridică a candidatului este ridicată, raționamentele folosite și argumentele utilizate având, cel mai adesea, subtilitate și un anume rafinament. Este preocupat, totodată, de evidențierea aspectelor cu adevărat importante, evitând abordări excesive ale unor aspecte ridicate de părți, dar care, în ambianța cauzei, nu prezintă importanță sau, dacă prezintă, aceasta este minimală sau doar secundară.

Posedă inclusiv capacitatea de a grupa, atunci când este posibil, mai multe critici, răspunzându-le printr-un considerent comun, dar care acoperă suficient, expres sau măcar implicit, problematica juridică de interes.

Examinarea hotărârilor evidențiază preocuparea candidatului de a realiza un act de judecată de foarte bun nivel, conștient fiind de însemnătatea profesiei sale și a implicațiilor sociale ale acestuia.

Buna sa capacitate analitică este acompaniată de calitatea de a realiza sinteze utile, pertinente și acoperitoare în raport cu problemele de interes ale proceselor. Deși este îndeajuns de evident că nu preferă dezvoltări argumentative excesive, privilegiind calitatea, iar nu volumul expunerii, recurge, atunci când situația o impune, la argumentații ample și la dezvoltări ideatice generoase, în scopul de a oferi soluției cuprinse în dispozitiv un eșafodaj juridic substanțial și convingător (a se vedea, de exemplu hotărârea nr.13 selectată de Comisie, în care problematica juridică a procesului, deși este amplă și complexă, este bine controlată și dezlegată de candidat; tot astfel, hotărârea nr.29 selectată de Comisie).

Se poate observa, de asemenea, că pentru candidat componenta cea mai importantă, în planul considerentelor, a unei hotărâri este reprezentată de motivarea propriu-zisă a soluției cuprinse în dispozitiv. Astfel fiind, se constată că, în unele hotărâri, elementele de istoric al cauzei, inclusiv prezentarea motivelor de apel sau recurs și a întâmpinărilor la acestea, nu sunt îndeajuns de sintetizate și filtrate, recurgându-se la preluări ample și care conțin, uneori, inclusiv greșeli de exprimare săvârșite de părți sau expuneri deficitare (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr.2 selectată de Comisie; hotărâre nr.3 selectată de Comisie).

Alteori, preluărilor ample le este preferată o sinteză foarte concentrată a motivelor de apel/ recurs, acestea fiind înfățișate în hotărâre sub forma unor idei concise, neînsoțite însă de o

argumentație care să-i faciliteze lectorului mai buna cunoaștere și înțelegere a lor. Este adevărat, însă, că în motivarea propriu-zisă a soluției candidatul răspunde îndeajuns de acoperitor, esențială fiind, în aprecierea sa, nu atât expunerea lor în cuprinsul considerentelor, cât analiza și răspunsul instanței la ceea ce părțile pretind și susțin.

Fără a nega că, în economia actului de judecată, soluția pronunțată și considerentele care o susțin sunt fundamentale, comisia observă, totuși, că echilibrul de ansamblu al hotărârii și caracterul ei unitar impun, în limitele dispozițiilor legale în vigoare, prezentări ale elementelor de istoric al cauzei și ale cererilor și întâmpinărilor părților, care să reprezinte o sinteză utilă a acestora (precum, spre exemplu, în hotărârea nr.29 selectată de Comisie).

Punctaj acordat: 9, 00 puncte

b) Coerența în exprimare

Analiza hotărârilor redactate de candidat îngăduie concluzia că acesta posedă un stil propriu, caracterizat prin coerență, prin particularități de limbaj și frazare și printr-o manieră de argumentație care îi configurează și relevă, cu îndestulătoare evidență, personalitatea profesională.

Calitatea juridică a considerentelor care susțin soluția cuprinsă în dispozitiv este asigurată inclusiv de faptul că, atât prin conținutul lor propriu-zis, cât și prin maniera de prezentare (uzând de o succesiune a lor dictată de particularitățile cauzei, de specificul soluției pronunțate și de linia de argumentare preferată de candidat), considerentele care fundamentează soluția beneficiază, în mod obișnuit, de o ridicată coerență.

Înlănțuirea argumentelor este una bine aleasă, relația dintre acestea fiind vizibilă, astfel că, privite în integralitatea lor, motivele alcătuiesc un ansamblu unitar, bine condus juridic și logic și bine structurat. Impresia creată este de echilibru și unitate a demonstrației juridice, argumentele întrebuițate în motivare și, în genere, raționamentele folosite susținându-se unele pe altele și, prin aceasta, facilitând concluzia că judecătorul controlează într-o adecvată manieră construcția juridică de care uzează.

Această manieră de prezentare facilitează atât înțelegerea problematicei juridice de ansamblu, cât și a detaliilor de argumentație care, în concret, conferă substanță considerentelor.

Candidatul posedă calitatea de a oferi o bună succesiune a argumentelor, subordonat unei prezentări a problematicei juridice care înlesnește înțelegerea noțiunilor pentru care instanța de judecată a pronunțat o anumită soluție în cauză.

Coerența în expunere este favorizată de faptul că, în ce-l privește pe candidat, acesta nu doar ci stăpânește regulile gramaticale și ortografice, dar urmărește și aplicarea lor cât mai riguroasă.

Punctaj acordat: 9,50 puncte

c) Argumentația din punct de vedere a clarității și logicii

Stilul propriu de argumentare al candidatului, pe care Comisia l-a evocat în precedent, mai cunoaște o caracteristică: chiar și atunci când analizează și expune o situație juridică ramificată

și/sau complexă, candidatul reușește să armonizeze rigorile limbajului și argumentației juridice cu necesitatea de a face hotărârea cât mai comprehensibilă, adică, altfel spus, cât mai accesibilă destinatarilor ei.

Ca regulă dominantă, hotărârile judecătorești redactate de candidat se remarcă prin claritate, argumentele care susțin soluția pronunțată fiind prezentate într-o manieră caracterizată de rigoare și limpezime logică. Această caracteristică permite, cel mai adesea, înțelegerea completă a raționamentului care stă la baza hotărârii, înțelegere facilitată inclusiv persoanelor care nu beneficiază de pregătire juridică.

Limbajul întrebuintat este, în mod obișnuit, accesibil, rigoarea juridică și logică ce-i este specifică neconstituind un obstacol în înțelegerea lui. Candidatul conciliază cu echilibru și moderație exigențele specifice unui limbaj tehnic cu cele privitoare la accesibilitatea hotărârii.

Este evidentă preocuparea candidatului de a răspunde motivelor pentru care căile de atac au fost exercitate, precum și apărărilor formulate, inclusiv excepțiilor procesuale invocate, concretizarea acestei preocupări fiind favorizată de o bună capacitate argumentativă, precum și de cunoașterea și fructificarea informațiilor juridice necesare domeniului său de activitate profesională.

Astfel fiind, sunt obținute motivări convingătoare, apte să genereze încredere în actul de judecată și care facilitează concluzia că soluția pronunțată este legală și temeinică.

Ca regulă, firul logic al hotărârii este ușor identificabil și bine susținut de argumente, impresia lăsată fiind aceea că actul de judecată este unul de calitate, conformându-se unor standarde profesionale de care candidatul este conștient și pe care, în mod obișnuit, reușește să le respecte.

În ceea ce privește însă unitatea calitativă de ansamblu a hotărârii, prezentarea uneori mai puțin atentă sau insuficient de detaliată a unor elemente de istoric al cauzei sau a cererilor de apel/recurs ori a întâmpinărilor la acestea o afectează într-o anumită măsură (nu însă excesivă ori semnificativă). Alteori, este ceva mai dificilă înțelegerea unor aspecte ale cauzei, precum, spre exemplu, în hotărârea nr.28 selectată de Comisie, în care nu sunt arătate motivele de apel, făcându-se doar precizarea că primarului îi revine competența de a soluționa notificarea; în schimb, în motivarea soluției candidatul răspunde pe larg criticilor care susțin calea de atac.

Punctaj acordat: 9,50 puncte

d) Încuviințarea sau înlăturarea argumentată a cererilor părților prin raportare la probe, principii și reguli de drept

Astfel cum Comisia a evidențiat deja, candidatul este preocupat de realizarea unui act de judecată de bună calitate, caracterizat de soluționarea și analiza aspectelor relevante în planul judecății, precum și de argumentarea clară și coerentă a hotărârilor.

Acestei preocupări îi poate fi subsumată și maniera în care candidatul se raportează la cererile (în sens larg) ale părților, fiind evidentă intenția de a le răspunde cu claritate și comprehensibil, indiferent dacă este vorba despre admiterea sau, după caz, despre respingerea acestor cereri.

Examinarea hotărârilor redactate de candidat îngăduie concluzia că acesta este conștient de însemnătatea soluționării cererilor părților și de motivarea corespunzătoare a acestora. Argumentația folosită include, după caz, referiri la probele administrate (astfel încât temeiul

factual al hotărârii să fie configurat cât mai convingător, și/sau, după caz, la dispozițiile legale sau la principiile și regulile de drept aplicabile). Când candidatul face referire la acestea din urmă, procedează, în mod obișnuit, la o prezentare și/sau explicitare a lor, astfel încât părțile să poată înțelege în ce constă regula sau principiul de drept respectiv.

Referirile la dispozițiile legale incidente sunt, și ele, realizate cu rigoare și atenție, fiind îndeajuns de evidentă intenția de a convinge părțile cu privire la justetea argumentației instanței.

În ceea ce privește maniera în care candidatul se raportează la probele administrate, comisia observă că, de regulă, referirile sunt îndeajuns de complete și lămuritoare, fiind indicate în concret probele în temeiul cărora a fost reținută o anumită situație de fapt.

Astfel cum Comisia a arătat deja mai sus, chiar și atunci când candidatul preferă o expunere foarte sintetică, caracterizată de evocarea ideilor esențiale, a cererilor sau apărărilor părților, în motivarea propriu-zisă a soluției el răspunde într-o măsură necesară și suficientă.

Din dorința de a spori credibilitatea și forța persuasivă a hotărârii, referirile la probe și, după caz, prezentarea modalității de interpretare a acestora sunt, de regulă, realizate amplu, detaliat, candidatul urmărind să faciliteze înțelegerea cât mai exactă a componentelor de detaliu ale procesului deliberativ.

Comisia menționează însă și faptul că, uneori, insuficienta rigoare în expunerea elementelor de istoric al cauzei și a cererilor sau apărărilor părților împiedică înțelegerea exactă a unor elemente ale cauzei. Astfel, în hotărârea nr.3 selectată de Comisie, deși din prezentarea motivelor contestației în anulare rezultă că aceasta se întemeiază pe dispoziții ale Codului de procedură civilă de la 1865, în motivarea soluției candidatul se raportează la reglementarea oferită acestei căi de atac de noul Cod de procedură civilă, fără a oferi însă explicații cu privire la evocata neconcordanță.

Punctaj acordat: 9,50 puncte

e) Argumentarea coerentă și clară din punct de vedere al logicii juridice

Argumentarea care susține soluția cuprinsă în dispozitiv este, în mod obișnuit, bine condusă de către candidat, existând un fir logic al expunerii care permite înțelegerea motivelor de fapt și/sau drept care au fost avute în vedere de instanță. Argumentația posedă calitate și claritate, fiind, cel mai adesea, accesibilă și persoanelor fără pregătire juridică.

Expunerea argumentelor câștigă în claritate și datorită faptului că limbajul utilizat nu este excesiv de tehnic, candidatul reușind, în cele mai multe cazuri, să găsească un oportun echilibru între exigența folosirii unui limbaj juridic specific și aceea a accesibilității hotărârii.

Sunt foarte rare situațiile în care claritatea argumentației din punct de vedere al logicii juridice este afectată, precum, spre exemplu, atunci când candidatul recurge la fraze foarte ample, ramificate, care concentrează mai multe idei și argumente (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr.11 selectată de Comisie, în care la pagina 11 alin.3 se regăsește următorul paragraf: "*În parte, întrucât în cuprinsul cererii de chemare în judecată, apelanta-reclamantă pretinde că contractul ar fi nul pentru dol și eroare, administratorul 7 fiind indus în eroare de către intimatul 3, ca urmare a slabei sale cunoștințe de limbă română, în vreme ce în cuprinsul cererii de apel se pretinde, dimpotrivă, că administratorul a acționat cu rea-credință, în fraudă drepturilor apelantei și în conivență cu intimatul. Curtea constată că această susținere nu a fost făcută în condiții procedurale și în fața prime instanțe, enunțarea sa într-un paragraf al răspunsului la*

întâmpinare (f. 79, vol. II dosar fond) nefiind echivalentă cu o modificare a cererii introductive de instanță, de vreme ce răspunsul la întâmpinare nu are o formă reglementată și nu se comunică părții adverse, în vreme ce cererea adițională reglementată de art. 204 NCPC trebuie să respecte toate cerințele de formă ale cererii de chemare în judecată și se comunică obligatoriu părâtului, căruia i se acordă un termen pentru formularea întâmpinării; nu se poate așadar admite eludarea cerințelor formale ale modificării cererii de chemare în judecată, prin investirea instanței cu motive noi enunțate doar în cuprinsul răspunsului la întâmpinare, întrucât s-ar aduce atingere cerințelor art. 14 NCPC (comunicarea în timp util și reciproc a pretențiilor și apărărilor formulate, pentru ca părțile să-și poată organiza apărarea) și predictibilității specifice oricărei proceduri echitabile (art. 6 NCPC)."

Punctaj acordat: 9,50 puncte

f) Evitarea expunerii și detalierii aspectelor nerelevante în motivare

Spre deosebire de evocarea elementelor de istoric ale cauzei sau de prezentarea motivelor de apel/recurs sau a întâmpinărilor, în cazul cărora, așa cum s-a arătat prin cele de mai sus, candidatul uzează uneori de preluări ample, insuficient sintetizate, în ce privește motivarea propriu-zisă a soluției pronunțate în calea de atac candidatul dovedește o bună capacitate de a selecta aspectele cu adevărat utile în plan juridic, fără a se referi la aspecte lipsite de relevanță sau străine de problematica procesului.

Chiar și atunci când părțile fac, în cererile lor, referire la aspecte sau chestiuni lipsite de utilitate în cauză, candidatul reușește identificarea acelor care prezintă relevanță reală, concentrându-și argumentația asupra lor.

Comisia constată că elementele de conținut ale argumentației întrebuințate de candidat evidențiază calitățile profesionale ale acestuia, faptul că reușește să surprindă aspectele care prezintă însemnătate procesuală dovedind că înțelege și stăpânește problematica judecătii.

Uneori (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr.22 selectată de Comisie), se constată un dezechilibru între prezentarea pe larg a cererilor de apel și a întâmpinării, pe de o parte, și caracterul concis, redus la problematica relevantă a cauzei, al motivelor care susțin soluția de respingere a apelurilor.

Punctaj acordat: 9,50 puncte

g) Redactarea dispozitivului într-o formă clară, concisă, aptă de a fi pusă în executare

O caracteristică a hotărârilor pronunțate de candidat este aceea că dispozitivul acestora este redactat într-o manieră clară, precisă și concisă, astfel încât să fie pe deplin posibilă punerea în executare, atunci când este cazul, a celor dispuse de instanță.

Punctaj acordat: 10 puncte

h) Analiza și interpretarea probelor administrate

Examinarea hotărârilor judecătorești aflate la dispoziția Comisiei trimite la concluzia că, în activitatea de judecată, candidatul înțelege însemnătatea analizării și interpretării atente a probelor administrate, ca o condiție a aflării adevărului și, deci, a pronunțării unei hotărâri legale și temeinice.

În același timp, înțelege că forța persuasivă a hotărârii și credibilitatea ei fac necesară inclusiv menționarea atentă în considerente a probelor pe care instanța le-a avut în vedere la adoptarea hotărârii, precum și a motivelor pentru care unele probe nu au fost luate în considerare ori au fost considerate ca fiind lipsite de credibilitate.

Referirile la probe sunt realizate cu atenție și rigoare, candidatul mizând pe faptul că forța persuasivă a hotărârii este în bună măsură influențată de stabilirea cât mai completă a componentei factuale a cauzelor, în relație cu indicarea cât mai exactă a probelor avute în vedere de instanță.

Punctaj acordat: 9,50 puncte

i) Modul în care a fost respectată jurisprudența Curții Constituționale, Înaltei Curți de Casație și Justiție, Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții de Justiție a Uniunii Europene, atunci când este cazul

Candidatul dovedește o bună cunoaștere a jurisprudenței CCR, ÎCCJ, CEDO și CJUE, în considerentele hotărârilor pronunțate regăsindu-se atunci când problematica juridică a cauzelor o impune, referiri la hotărâri relevante. Mai mult, referirile la aceste hotărâri nu sunt formale, ci vizează conținutul de fond al dezlegărilor cuprinse în aceste hotărâri, dezlegări care sunt valorificate în mod corect în soluționarea proceselor și în motivarea hotărârilor (a se vedea, de exemplu, hotărârile nr. 1, 3, 9, 15, 22, 28 și 29, selectate de Comisie).

Punctaj acordat: 10 puncte

j) Respectarea termenelor rezonabile de soluționare a cauzelor și de redactare a hotărârilor

În anumite perioade de timp, candidatul a înregistrat unele întârzieri în redactarea hotărârilor, fără însă ca acestea să fie excesive.

Punctaj acordat: 9,00 puncte

V. PUNCTAJ TOTAL - 95 puncte

Data: 18.08.2023

Comisia de evaluare pentru Secția I civilă

judecător

judecător

prof.univ.